

**BEDRE BRUK AV FISKERESSURSENE
I REGULERTE VASSDRAG I OPPLAND**

ÅRSMELDING 1995

Ref.: **Anon. 1996.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland.
Årsmelding 1995, 12 s. + vedlegg.

INNHOOLD

	side
1. INNLEDNING	3
2. STYRINGSGRUPPEN	4
3. PERSONELL	4
4. VIRKSOMHETEN I 1995	5
4.1. Settefiskvurderinger	5
4.2. Etterundersøkelser	
4.3. Bekkereregistreringer	5
4.4. Ekkoloddregistreringer	5
4.5. Fangstregistreringer	5
4.6. Tiltak	6
4.7. Pågående forskningsprosjekter	6
4.8. Annet	6
4.9. Rapporter utarbeidet av prosjektet	6
4.10. Rapporter som prosjektet har medvirket i / støttet	7
5. REGNSKAP FOR 1995	8
6. ARBEIDSPLAN OG BUDSJETT FOR 1996	10
6.1. Arbeidsplan	10
6.2. Budsjett	12
VEDLEGG	
Revisjonsberetning	

1. INNLEDNING

Prosjektet "Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland" er et samarbeid mellom Glommens og Laagens Brukseierforening, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Oppland Energiverk, Foreningen til Randsfjordens Regulering, Direktoratet for naturforvaltning, Norges vassdrags og energiverk, miljøvernavdelingen hos fylkesmannen i Oppland og to fjelloppsynsmenn oppnevnt av fylkesmannen som representanter for rettighetshaverne. Prosjektet startet 01.01.1989.

Prosjektet er en alternativ organisering og drift av fiskeribiologiske etterundersøkelser i regulerte vassdrag i Oppland fylke. Hensikten med prosjektet er å samordne driften av de fiskeribiologiske etterundersøkelsene i fylket og også å følge opp undersøkelser med tiltak, for å få en bedre utnyttelse av de ressurser som brukes til fisketiltak i regulerte vassdrag. Prosjektet inkluderer dessuten hele Mjøsa i forståelse med fylkesmennene i Hedmark og Oslo/Akershus.

Årsmeldingen gir oversikt over prosjektets og styringsgruppens aktiviteter i 1995, med budsjett og regnskap. I tillegg til årsmeldingen utgis en fagrapport som mer inngående presenterer resultatene fra de enkelte undersøkelser. For noen undersøkelser er det også utgitt egne rapporter.

Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen i Oppland har det faglige og administrative ansvaret for prosjektet.

Prosjektet er finansiert av Glommens og Laagens Brukseierforening, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Oppland Energiverk, Foreningen til Randsfjordens Regulering og fylkesmannen i Oppland. I tillegg har prosjektet i 1995 mottatt økonomisk støtte fra Norges vassdrags- og energiverk.

2. STYRINGSGRUPPEN

Styringsgruppen har i 1995 bestått av:

Jon Friis, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (formann)

Jon Arne Eie, Glommens og Laagens Brukseierforening

Reidar Gran, Fjelloppsyn i Øystre Slidre

Ola Hegge, Fylkesmannen i Oppland

Finn Hellebergshaugen, Fjelloppsyn i Fron

Åsmund Kjølstad, Foreningen til Randsfjordens Regulering

Hans Korsvold, Oppland Energiverk

Willy Nordheim, Glommens og Laagens Brukseierforening

Gry Berg, Norges vassdrags- og energiverk, og Reidar Grande, Direktoratet for naturforvaltning, har deltatt som observatører.

Prosjektleder Heidi Eriksen har vært sekretær for styringsgruppen.

Styringsgruppen hadde i 1995 5 møter: 19. januar, 4. april, 22. juni, 18. september og 28. november, og en befaringsreise i Gjøvik, Østre og Vestre Toten 21. og 22. juni 1995. Møtene er avholdt hos fylkesmannen i Oppland, Statsetatenes hus, Lillehammer, på Sillongen Hotell, Vestre Toten og på Rica Victoria Hotell, Lillehammer.

3. PERSONELL

Heidi Eriksen har vært engasjert som prosjektleder i ¾ stilling. Hanne Cecilia Aass, Ronny Andre Andersen, Erik Heibo, Carsten Stig Jensen, Pål Erik Jensen, Sissel Jentuft, Birgitte Kjelsberg, Morten Kraabøl, Nina E. Wiik Alstad, Arne M. S. Wilvang, Ole Amund Tande og Kjartan Østbye har vært engasjert i forbindelse med feltarbeid og bearbeiding av materiale og rapportskrivning.

4. VIRKSOMHETEN I 1995

4.1. Settefiskvurderinger

I Oppland fylke er det 81 hjemler for å pålegge utsetting av settefisk. For 45 av disse var utsetting pålagt ved inngangen til 1995.

I 1995 ble det startet et arbeid med å utarbeide kvalitetskriterier for settefisk. En arbeidsgruppe bestående av representanter fra NVE, GLB, produsentsiden, DN og fylkesmannen ble utnevnt. Kriteriene skal gjøres gjeldende for alle pålagte utsettinger i Oppland. Arbeidet er godt i gang, og målet er å bli ferdig i løpet av første halvdel av 1996.

4.2. Etterundersøkelser

Det har vært gjennomført ordinære etterundersøkelser i Øyangen (N. Fron), Mesnaelva (Lillehammer), Dokkfløyvatn (Gausdal og N. Land), Olevatn (Vang) og Fleinsendin (Vang). Undersøkelsene blir rapportert i prosjektets fagrapport.

I Fjorda (Gran) pågår det et nasjonalt kalkingsprosjekt. I tilknytning til dette gjennomføres det relativt omfattende undersøkelser på vannkvalitet, næringsdyr og fisk. Undersøkelsene ledes av Norsk institutt for vannforskning v. Atle Hindar og Norsk institutt for naturforskning v. Trygve Hesthagen.

4.3. Bekkereregistreringer

For å vurdere mulighetene for å bedre aurens naturlige rekruttering er det gjennomført registreringer i tilløpsbekker og -elver til følgende vann: Djupen (Øyer), Nedre Heimdalsvatn (Vågå), Øyangen (N. Fron), Ropptjern (Gausdal), Strandefjorden (N. Aurdal og V. Sidre), Fleinsendin (Vang), og Olevatn (Vang). Undersøkelsene blir rapportert i prosjektets fagrapport.

4.4. Ekkoloddregistreringer

Som et ledd i oppfølgingen etter Dokkautbyggingen er det utført ekkoloddregistreringer i Randsfjorden. Disse blir omtalt i fagrapporten.

4.5. Fangstregistreringer

Det er i 1995 gjennomført fangstregistreringer i 11 lokaliteter;

Aursjoen (Skjåk)	Tisleifjorden (N. Aurdal)
Tesse (Lom)	Randsfjorden (Jevnaker, Gran, S. Land, N. Land)
Bygdin (Vang)	Dokka elv (N. Land)
Vinsteren (Ø. Slidre)	Mjøsa (Lilleh., Gjøvik, Ø.Toten)
Vangsmjøsa (Vang)	Dokkfløyvatn (Gausdal og N. Land)
Slidrefjorden (V. Slidre)	

Registreringene i Dokka og Randsfjorden inngår (etter avtale med Direktoratet for naturforvaltning, Laboratorium for ferskvannøkologi og innlandsfiske (Oslo) og Oppland Energiverk) i de konsesjonspålagte etterundersøkelsene i Dokkavassdraget. Resultater fra fangstregistreringene blir presentert i fagrapporten.

4.6. Tiltak

I Stavtjernbekken, ei tilløpselv til Vinsteren (Øystre Slidre), ble det i 1994 og 1995 fjernet vandringshindre for auren, og det er bygget og sprengt kulper for at fisken lettere skal komme opp. I en del øvrige tilløpsbekker til Vinsteren er det gjennomført en opprensning.

I to tilløpsbekker til Vinstervatna (Øystre Slidre, Nord Fron) er det fjernet vandringshindre og lagt ut noe grus, og i disse bekkene vil det i løpet av våren 1996 bli lagt ut mer gytegrus.

I fisketrappa nedenfor Faslefoss (Nord Aurdal) er det satt opp ei fiskefelle for å registrere oppgangen i trappa.

Et prøvefiske i Bygdin (Vang) utført av prosjektet i 1991 viste at det var behov for utsetting av aure. Det foreligger ikke hjemmel til å pålegge regulanten å sette ut fisk. Prosjektet har derfor gitt tilskudd til utsetting av fisk i Bygdin de siste årene.

Studenter fra Høgskolen i Gjøvik har gjennomført en hovedoppgave i Mesnaelva som gikk ut på å vurdere effekter av reguleringen. Dette arbeidet har fått en økonomisk støtte fra prosjektet.

4.7. Pågående forskningsprosjekter

Det har i lengre tid pågått settefiskundersøkelser i Tesse (Lom), Vinsteren (Ø. Slidre), Kaldfjorden/Øyvatnet (S. og N. Fron) og Aursjoen (Skjåk). Undersøkelsene gjennomføres under ledelse av forsker T. Hesthagen ved Norsk institutt for naturforskning (NINA). Prosjektet har i 1995 støttet bearbeiding og rapportering av de til nå innsamlede data fra undersøkelsene i Vinsteren og Aursjøen. Undersøkelsene i Kaldfjorden/Øyvatnet er avsluttet, og ferdigrapportert i 1995. Rapporteringen av undersøkelsene i Vinsteren og Aursjøen ventes å være ferdig tidlig i 1996.

4.8. Annet

Det er utarbeidet en rapport om fisket i Lågen nedenfor Hunderfossen etter utbygginga og fram til i dag (Kraabøl og Aass 1995). Rapporten beskriver variasjoner i fangst pr. innsats mellom år og gjennom sesongen, antall aktive fiskere fra år til år, samt hvor det fiskes mest.

4.9. Rapporter utarbeidet av prosjektet i 1995

Eriksen, H. & Hegge, O. 1995. Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland - Fagrapport 1994. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapp. nr 10/95, 70 s.

Kraabøl, M. & Aass, P. 1995. Stangfisket etter Hunderørret nedenfor Hunderfossen 1965 - 1994. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapp. nr 3/95, 27 s.

4.10. Rapporter som prosjektet har medvirket i / støttet i 1995

Taugbøl, T. 1995. Operasjon Mjøsørret - Sluttrapport. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapp. nr 9/95, 51 s.

Hesthagen, T., Hegge, O., Eriksen, H & Saksgård, R. 1995. Bestandsforholdene hos stedegen og utsatt aure i Vinstervatnamagasinet. NINA-Oppdragsmelding 377, 20 s.

Dæhlen, K., Moen, M., Olerud, C. & Sire, T. 1995. Regulering av Mesnaelva: en økonomisk og miljømessig analyse. Høgskolen i Gjøvik, 1995. 44 s.

5. REGNSKAP FOR 1995

I 1995 hadde prosjektet i følge budsjettet tilsammen kr 630 152,94 til disposisjon. Pr. 31.12.95 var alt innbetalt.

Totalt forbruk i 1995 var kr 582 643,63. I forhold til budsjettet for 1995 er det avvik av betydning i forbruket på to poster. Av det totale tiltaksbudsjettet på kr 100 000,-, ble kr 54 725,88 brukt. Årsaken til at de resterende kr 45 274,12 ikke er brukt er delvis at de planlagte tiltakene i Reina ikke ble gjennomført i 1995. Det var også satt av kr 10 000,- av tiltaksmidlene til arbeidet med å utarbeide kvalitetskriterier for settefisk. Av disse midlene ble kun kr 1 610,78,- brukt i 1995. Til godtgjørelse for fangstjournaler var det avsatt kr 15 000,-, men det ble brukt kr 30 123,-. Årsaken til dette er at en del fangstjournaler fra 1994 først ble belastet i 1995.

Dette gir en saldo pr. 31.12.95 på kr 47 509,31 som overføres til 1995. Av dette er kr 15 000,- bundet til fjerning av vandringshinder i Reina, kr 8 389,22 er bundet til utarbeiding av kvalitetskriterier for settefisk. De resterende kr 24 120,09 skal brukes til tiltak i Vinstra elv nedstrøms Hersjøene.

AKKUMULERT FORBRUK 1.1.88 - 31.12.94	4 313 668,41
DISPONIBLE MIDLER FOR 1995	
Glommen og Laagens brukseierforening	309 000,00
Foreningen til Begnavassdragets regulering	154 500,00
Oppland Energiverk	25 750,00
Foreningen til Randsfjordens regulering	25 750,00
Fylkesmannen	35 000,00
Norges vassdrags- og energiverk	50 000,00
Etterbetaling fra Foreningen til Randsfjordens regulering 1994	9 000,00
Saldo fra 1994	21 152,94
Totalt	630 152,94
TOTALT FORBRUK I 1995	582 643,63
SALDO	47 509,31
AKKUMULERT FORBRUK 1.1.88 - 31.12.95	4 896 312,04

Fordeling av akkumulert forbruk 1.1.88 - 31.12.95 på ulike poster, avrundet til hele tusen kroner :

Post	Brukt
Forprosjekt	83000
Lønn (prosjektleder + deltidsarbeid)	2202000
Reise	392000
Tiltak (habitatforbedringer o.l)	318000
Eksterne undersøkelser	482000
Kontor	378000
Trykking av rapporter	188000
Utstyr (garn o.l.)	138000
Fangstjournaler/diverse utgifter/uforutsett	249000
Styringsgruppa (befaringer)	119000
Mjøsa	347000
Totalt	4896000

Fordeling av forbruk i 1995 i forhold til budsjettet:

Post	Budsjett	Brukt	Avvik
Lønn fast	160 000,00	190 504,79	-30 504,79
Lønn deltid	55 000,00	35 534,69	19 465,31
Arbeidsgiveravgift	40 000,00	31 828,00	8 172,00
Evt lønnsjusteringer	10 000,00	0,00	10 000,00
Reise	45 000,00	38 272,38	6 727,62
Kontorhold	55 000,00	55 000,00	0,00
Kontorhold (Overført fra 1994)	20 000,00	20 000,00	0,00
Trykking (rapporter brosjyrer, mm.)	15 000,00	11 171,48	3 828,52
Utstyr (garn, prøveutstyr, merking, mm.)	20 000,00	24 223,39	-4 223,39
Tiltaksmidler	100 000,00	54 725,88	45 274,12
Eksternt utførte undersøkelser	50 000,00	50 000,00	0,00
Styringsgruppa	15 000,00	19 537,37	-4 537,37
Fangstjournaler	15 000,00	30 123,00	-15 123,00
Diverse driftsutgifter	15 000,00	7 809,95	7 190,05
Uforutsett (til styrets disposisjon)	15 152,94	13 912,70	1 240,24
Sum	630 152,94	582 643,63	47 509,31

Fordeling av forbruk i 1995 på kostnadsart og spesielle oppgaver.

Kostnadsart	Felles	Settefisku.	Tiltak	Styringsgruppe	Totalt
Lønn fast	190 504,79	0,00	0,00	0,00	190 504,79
Lønn deltid	35 534,69	0,00	0,00	0,00	35 534,69
Arb. avg.	31 828,00	0,00	0,00	0,00	31 828,00
Reise	38 272,38	0,00	0,00	0,00	38 272,38
Kontor	75 000,00	0,00	0,00	0,00	75 000,00
Utstyr	24 223,39	0,00	0,00	0,00	24 223,39
Trykking	11 171,48	0,00	0,00	0,00	11 171,48
Tilskudd	0,00	50 000,00	54 725,88	0,00	104 725,88
Fangstrapporter	30 123,00	0,00	0,00	0,00	30 123,00
Befaringer	0,00	0,00	0,00	19 537,37	19 537,37
Div. utgifter	7 809,95	0,00	0,00	0,00	7 809,95
Uforutsett	13 912,70	0,00	0,00	0,00	13 912,70
Totalt	458 380,38	50 000,00	54 725,88	19 537,37	582 643,63

6. ARBEIDSPLAN OG BUDSJETT FOR 1996

6.1 Arbeidsplan

Følgende aktiviteter er planlagt i 1996:

Arbeidet med utarbeidelse av kvalitetskriterier for settefisk som ønskes å gjøres gjeldende for pålagte utsettinger vil bli fullført. Arbeidsgruppen består av følgende personer:

Øyvind Wallsø, Direktoratet for naturforvaltning
 Jan Henning L'Abée-Lund, Norges vassdrags og energiverk
 Jon Arne Eie, Glommen og Laagens Brukseierforening
 Bjørn Groven, Vågåfisk/Vågå Fjellstyre
 Ola Hegge, fylkesmannen i Oppland
 Heidi Eriksen, fylkesmannen i Oppland (sekretær)

Det vil bli gjennomført prøvefiske med garn i Dokkfløy (Gausdal og N. Land), Begna elv (Sør Aurdal), Fløafjorden (Nord Aurdal), Djupen (Øyer) og evt. Helin.

Fangstregistreringene i Aursjoen, Tesse, Bygdin, Vinsteren, Mjøsa, Dokka/Randsfjorden, Dokkfløy, Vangsmjøsa, Slidrefjorden og Tisleifjorden følges opp som tidligere. De tidligere års gjennomførte fangstregistreringer i Dokka og Randsfjorden rapporteres i en samlereport. Fangstregistreringer i Kaldfjorden/Øyvavn og Olstappen forsøkes gjenopptatt.

De siste årene er det gjort en rekke tiltak i tilløpsbekker til reguleringsmagasin. I 1996 ønsker en å gjennomføre enkle undersøkelser i noen av disse for å se om tiltakene har hatt positive effekter. Her er det imidlertid viktig å huske på at vinteren 1995 - 96 har vært helt spesiell med barfrost og sterk kulde kombinert med små vannføringer i de fleste av bekkene.

Bekkene det i første rekke er snakk om er Mossa (Hornsjøen i Gausdal), Geitrygga (Tisleifjorden i Nord Aurdal), Buaråne (Flyvatn i Vestre Slidre), Stavtjernsbekken (Vinsteren i Øystre Slidre) og bekkene i Sandvasslia (Vinstervatna i Nord Fron og Øystre Slidre) Det tas også sikte på å foreta enkle registreringer i potensielle gytebekker til andre regulerte vann for å vurdere mulighetene for å bedre rekrutteringsmulighetene for aure. Aktuelle lokaliteter er i første rekke Øyangen-Steinbusjøen og Aurdalsfjorden.

I Vinstra nedstrøms Nedre Hersjøen er det muligheter for å bedre både overlevelse og oppvekst av aure og fiskemulighetene ved å bygge terskler. Dette er et omfattende arbeid, men vil kunne øke området verdi som fiskeområde betraktelig. For å få gjennomført disse tiltakene er en avhengig av et samarbeid mellom prosjektet "Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland", Glommen og Laagens Brukseierforening, Espedalen bygdeallmenning og kommunene Nord- og Sør-Fron. Det er i 1995 igangsatt arbeid med å fremskaffe planer, tillatelser og kostnadsoverslag. En bør også i 1996 befare Hølsa (Nord-Fron) og Hinøgla (Nord-Fron og Vågå) for å vurdere tilsvarende tiltak.

Det vil bli foretatt spørreundersøkelser blant fiskere i Dokka, innsamling av fangstrapper fra fiskere i Randsfjorden samt ekkoloddregistreringer på Randsfjorden.

I 1995 har en arbeidet med å få til stamfiske i Åbjøravassdraget. I 1996 bør en ta sikte på å skaffe aktuelle lokaliteter i Gudbrandsdalsvassdraget. Utsettingene i Ottavassdraget og Moksavassdraget foregår i dag med stammer fra de respektive vassdrag. Det største utsetningsvolumet utenom disse er i Vinstravassdraget. Mulighetene for stamfiske i Vinstravassdraget bør vurderes i lys av settefiskundersøkelsene i vassdraget som forventes å være ferdig rapportert med det første..

Det er ønskelig med mer kunnskap om storaurens vandringer og gyteplasser i Dokka og i Lenaelva. Det tas derfor sikte på å radiomerke ca. 10 - 20 stk. i hver elv. Dersom det i etterundersøkelserprogrammet i forbindelse med Dokkautbyggingen blir besluttet å videreføre undersøkelsene og manipulere med vannføringen bør det gjennomføres en større og mer omfattende undersøkelse i Dokka som gir bedre informasjon om vannslippets virkning på oppgangen. Prosjektets engasjement i radiomerkingsundersøkelsene i Dokka må i såfall vurderes i forhold til etterundersøkelserprogrammet.

6.2 Budsjett

For 1996 har prosjektet et budsjett på kr. 647 509,31 inkl. saldo fra 1995.

Lønn	
Prosjektleder (ltr 31) 9 mnd	165 000,00
Deltidsarbeid (ltr 19) 4 mnd	60 000,00
Arbeidsgiveravgift 14.1 %	35 000,00
Evt lønnsjusteringer	10 000,00
Totalt lønn	270 000,00
Reise	45 000,00
Kontorhold (kontor, telefon, porto, kopiering, forbruksmateriell etc.)	55 000,00
Trykking (rapporter brosjyrer, mm.)	15 000,00
Utstyr (garn, prøveutstyr, merking, mm.)	20 000,00
Tiltaksmidler øremerket tiltak i Vinstra elv	80 000,00
Tiltaksmidler øremerket tiltak i Vinstra elv (Overført fra 1995)	24 120,09
Tiltaksmidler øremerket Reina (Overført fra 1995)	15 000,00
Tiltaksmidler øremerket Kvalitetskriterier for settefisk (Overført fra 1995)	8 389,22
Radiomerking av fisk i Lena og Dokka	50 000,00
Styringsgruppa	20 000,00
Fangstjournaler	15 000,00
Diverse driftsutgifter	15 000,00
Uforutsett (til styrets disposisjon)	15 000,00
Sum	647 509,31
Finansiering	
Overført fra 1995	47 509,31
Regulanter	515 000,00
FM	35 000,00
NVE	50 000,00
Totalt	647 509,31